

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 448.— | Negyed évre K 112.—
Fél évre . 220.— | Egy hétre . 52.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 48.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — — 10-20

Teleky rekonstruálja kormányát

**Bánffy Miklós gróf külügyminiszterjelölt —
Mayer János közlelmezési miniszter lesz
— A belügyi tárca is a kisgazdapártnak jut
— Ráday Gedeon gróf belügyi államtitkár**

A kisgazdapárt az alkotmányjogi javaslatok azonnali tárgyalását követeli

Budapest, április 8. A mai nap még nem hozta meg a döntést a kormányválságban. A politikai világ figyelme a kormányzói audienciák felé fordul, melyeknek sorát a két párt vezére, nagyatádi Szabó István és Andrassy Gyula gróf nyitja meg.

Azután a kisgazdapárt intézőbizottsága ül össze. Az intéző bizottság ma tárgyalja azt a határozati javaslatot, melyet a tegnapi estői pártterkezeletből kiküldött szövegező-bizottság elkészített és mintegy kategorikus felsorolása azoknak a feltételeknek, melyek mellett a kisgazdapárt a kormányzatban részt vesz. Amennyiben Teleky Pál gróf elfogadja és magáévá teszi mintegy kormányzati programul is a határozatot, ez esetben a válság lényegileg meg van oldva.

A kisgazdapárton általában remélik, hogy a kibontakozás a történetek után sem lesz nehéz. Rubinek Gyula úgy nyilatkozott, hogy a megegyezés lehetősége nincs kizárva és amennyiben a kisgazdapárt megkapja azokat a garanciákat, amelyeket követel, rajta nem mulik a kibontakozás.

Tegnap az volt a látszat, hogy az egész Teleky-kormány lemond. Erről nincs szó és mint beavatott helyről közlik, Teleky Pál gróf azért nem mondott le és vezet tovább is mint miniszterelnök a kibontakozási tárgyalásokat, mivel legmagasabb helyen külpolitikai szempontból nem tartják kívánatosnak a teljes kormányválságot.

A pártkörökben az este szó volt róla, hogy a nemzetgyűlés még a válság megoldása előtt összeül és folytatja vitáját a miniszterelnöknek a király itt időzése dolgában tett nyilatkozatai fölött. Megállapítást nyert, hogy erről nincs szó és a nemzetgyűlés, amint eredetileg is tervezték, csak a válság megoldása után ül újból össze.

A válságot ezuttal is végigkísérik a legkülönbözőbb személyi kombinációk. Legvalószínűbbnek a pártok irányadó köreiből az

esetre, ha Teleky Pál mégse maradna helyén, Bethlen István gróf miniszterelnökségét mondják, aki kabinetjét inkább szakemberekből, mint exponált politikusokból állítaná össze.

A keresztény pártokon sűrűn emlegetik Andrassy Gyula gróf miniszterelnökségét, de felbukkant az a híresztelés is, hogy Andrassy miniszterelnökjelöltje pártjának egyik professzorlagja volna, aki mint büntetőjogász ismeretes. — Magának Andrassy Gyulának esetleges vállalkozása egységes kormány párt megteremtésének kísérletével indulna meg, amelynek gerincét a keresztény egyesülés pártja alkotná, amely azután a kisgazdapártnak nem nagyatádi Szabó Istvánhoz tartozó tagjaival egészülne ki. Ezt nem tartják valószínűnek és még kevésbé valószínű az a kombináció, melyről szintén sokat beszélnek és amelyet Apponyi Albert gróf nevéhez fűznek. A kombináció alapja egy nagyjából parlamenten kívüli politikusokból álló kormány volna, régi közéleti tekintélyekből, akik most Apponyi vezetésével liberálisabb színezetű párttá kívánnak alakulni.

Teleky a válságról

Budapest, április 8. Teleky Pál gróf miniszterelnök ma a következő nyilatkozatot tette:

— Formai lemondás csak Gratz Gusztáv külügyminiszter részéről történt. O még negyediken bejelentette lemondását, azonban felmentése iránti kérését a kormányzó még nem intézte el. Nagyatádi Szabó István és Tomcsányi Vilmos miniszterek nem lemondásukat közölték velem, hanem csak azt, hogy a király levele miatt a kormány zavartalan együttműködése lehetlenné vált. Felajánlottam lemondásomat a kormányzó urnak, de ő kijelentette, hogy nem lát semmi okot a lemondás elfogadására és a mostani pillanatot a legalkalmatlanabbnak is tartja erre.

— Sohasem ragaszkodtam állásomhoz és ezért közömbösnek

tartom, hogy a kormány élén maradok-e vagy távozom, azt azonban megállapíthatom, hogy a kisgazdapárt óriási politikai, erkölcsi és gazdasági felelősséget vállal magára a válság provokálásával. Nézetem szerint semmi közvetlen ok a kormánnyal szemben való állásfoglalásra nincsen, mert ha egy porszem belehullt a pohárba, abból még nem következik, hogy az egész pohár vizet ki kell önteni, ki lehet szedni azt a porszemet. Gratz Gusztáv lemondását mélyen fájjalom, mert távozása pótolhatatlan vesztesége az országnak, nehezen lehet majd találni olyan embert a külügyi tárca vezetésére, mint amilyen ő volt. Indokolatlannak és igazságtalannak tartom azt a türelmetlenséget, amelyet vele szemben tanusítottak, mert ha például nagyatádi Szabó István minden nyilatkozatában kifejezetten szabad királyválasztónak vallhatta magát, vajjon miért ne legyen joga Gratznak ahhoz, hogy ő viszont ugyanolyan nyílt őszinteséggel legitimitásának mondja magát. Ezt annál kevésbé lehet tőle rosz néven venni, mert hiszen ő is a királykérdés kikapcsolásának álláspontján van.

A pártok vezéreivel még a mai nap folyamán érintkezésbe lépek és remélem, hogy a válságot rövid idő alatt közmegegyezésre oldhatjuk meg.

A rekonstruált Teleky-kormány

Budapest, ápr. 8. Teleky Pál gróf miniszterelnök ma reggel hosszasan tárgyalt Ráday Gedeon gróffal és ezekből a tárgyalásokból származik az a hír, hogy az új kormányban Ráday Gedeon gróf a leendő kisgazdapárti belügyminiszter mellett államtitkári állást töltene be és az ő vezetésével indulnánk meg a belügyminisztériumban a választójogi reformra és egyéb belügyi törvényekre vonatkozó előkészületek.

A rekonstruált Teleky-kabinetben a közlelmezési tárcát Mayer János fogja valószínűleg betölteni és nagyatádi Szabó István mellett a földmívelésügyi államtitkárság is a kisgazdapártnak jut.

Ugyancsak megkapja a kisgazdapárt a belügyi tárcát is, melyre ezidőszerint számos kombináció van.

Új ember kerül mindenestre a külügyminisztérium székébe, mert Gratz Gusztáv maga sem akar maradni, de meg a kisgazdapárt

sem akceptálja tovább. A délelőtti folyamán sűrűn emlegették Bánffy Miklós grófot mint külügyminiszterjelöltet.

Teleky Pál gróf miniszterelnök a délelőtti folyamán még Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszterrel is tárgyalt.

Nagyatádi Szabó és Andrassy a kormányzónál

Budapest, április 8. A kormányzó ma délelőtti fogadta kihallgatáson nagyatádi Szabó István földmívelésügyi minisztert. Nagyatádi Szabó délelőtti 10 órától negyed 12-ig volt a kormányzó dolgozószobájában. Kihallgatása után a földmívelésügyi miniszter azt mondta, hogy kihallgatása folyamán alkalma nyílt megismerni a kormányzó felfogását a helyzetről és tájékoztatta a kormányzót a maga és pártja álláspontjáról. Egyébként nem nyilatkozhatik, mert siet a kisgazdapárt ülésére.

A kormányzó ma délben még Andrassy Gyula grófot, délután pedig Bethlen István grófot fogadta kihallgatáson.

Minisztertanács

Budapest, április 8. A kormány tagjai ma délután minisztertanácsot tartottak, melyen a felhalmozott folyó ügyeken kívül a politikai helyzettel is foglalkoztak.

Az Ébredők és a kisgazdapárt

Politikai körökben és a ma reggeli lapokban élénk vita tárgy volt az Ébredők legutóbbi állásfoglalása. A kisgazdapárt tegnapi délelőtti vacsoráján ugyanis résztvett az Ébredők néhány vezető tagja és bejelentette az egyesület támogatását, nagyatádi Szabó István pedig örömmel üdvözölte új küzdőtársait. Egyes lapok ma reggel azt irták, hogy az Ébredők csatlakozása nem felel meg a valóságnak.

Megkérdezték ma az Ébredők vezetőségét és azt a felvilágosítást kapták, hogy az Ébredő Magyarok Egyesülete csakugyan nem csatlakozott a kisgazdapárthoz, mert nem is csatlakozhatott. Ez egy társadalmi egyesület és alapszabályai értelmében pártpolitikával nem foglalkozhatik. Ha tehát valamely párthoz csatlakoznék, a belügyminiszter rögtön felfüggeszthetné az egyesület működését. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy az egyesület a kisgazdapárttal bizonyos országos

fontosságú kérdésekben homogén álláspontot képviseljen.

— A mi kitűzött feladatunk — mondták az Ebredők vezetőségénél — egy társadalmi kérdés megoldása pártokon felül, e mellett azonban a nemzetet érintő, időnként felvetődő politikai kérdésekben álláspontja egy politikai pártéval megegyezhetik.

Az elnökség kérdésére vonatkozólag kijelentették, hogy a most érvényben levő alapszabályok 26. §-a értelmében a döntés jogosult volt, részükről az ügy el

van intézve, csak a technikai megoldás van hátra, tudniillik az elnöki jogok gyakorlása.

Megkérdezték, mi igaz azon közlésekből, hogy már az új elnökre nézve bizonyos megállapodás történt és az új elnök Albrecht főherceg lenne, aki adományával már több ízben segítette az egyesületet. Azt a választ adták, hogy ez egészen neveléses, légből kapott hír, az egyesület van olyan szerencsétlen, hogy pénzt sehonnan sem kapott.

A kiszgádapárt az alkotmányjogi javaslatok azonnali tárgyalását kívánja

Budapest, április 8. A kiszgádapárt intézőbizottsága ma délelőtt 11 órakor ült össze. A bizottság tagjai közül ott volt Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter, Rubinek Gyula, Gaál Gaszton, Meskó Zoltán, Ferdinándy Gyula, Sréter István, Kovács J. István, Berky Gyula, Szijj Bálint, Herman Miksa, Patacsi Dénes, Weber János, Schandl Károly és Örfly Imre. Fél tizenkettőkor érkezett nagyatádi Szabó István, aki beszámolt kihallgatásáról. Közölte a párttal, hogy legfelső helyen azt a kívánságot fejezték ki, hogy a kormány a mult napok eseményeinek külpolitikai vonatkozásaira való tekintettel, lehetőleg minél kevesebb változtatással maradjon helyén. Az természetes, hogy Gratz Gusztáv külügyminisztert, aki önként távoznai akar és semmiképen sem kíván helyén maradni, nem bírják maradásra. A belügyi tárca betöltését a kiszgádapártra bízják.

Az intéző bizottságban nagy vita indult meg. Hosszabban beszélt Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter, aki a királykérdés kikapcsolása mellett érvelt. Erveit azonban nagy ellenzéssel fogadták és a felszólalók többsége azt hangoztatta, hogy a nemzetgyűlésnek a pénzügyi javaslatokkal párhuzamosan napirendre kell tüznie az alkotmányjogi javaslatokat is és azokat le is tárgyalnia, hogy a lehetőségét is megszűntessék annak, hogy a nemzetgyűlés tevékenysége megszűnjék, mielőtt az alkotmányjogi javaslatokat elintézte volna. Erősen követelték a szónokok szabadforgalom helyreállítását is.

A kiszgádapárt intéző bizottsága, miután tudomásul vette azt, hogy a Teleky-kormány nem részleges rekonstrukcióval a helyén marad, a következő határozati javaslatot hozta, amelyet ma este terjesztenek a pártértekezlet elé:

1. A párt szolidáris lemondott minisztereivel.

2. Hajlandó más keresztény és nemzeti alapon álló pártokkal együttműködésben résztvenni a kormányzás munkájában, megköveteli, hogy az alábbi program-

pontok megvalósítása érdekében a párt számarányának megfelelő képviseletet nyerjen.

3. A királykérdésben a párt a szabad királyválasztás elvi alapján áll. Ezen elv fenntartása mellett ebben a kérdésben a végleges döntést a nemzet újabb megkérdése után kialakult alkotmányos képviselőre kívánja bízni. Ezen minden idegen befolyástól mentes döntés megtörténteig változatlanul ragaszkodik az 1920. évi I. törvények rendelkezéseire.

4. Követeli a most tárgyalás alá került pénzügyi javaslatokkal váltakozva az alkotmányjogi javaslatok letárgyalását és pedig lehetőleg a következő sorrendben: A törvényhatósági és községi szervezet reformja, a felsőház szervezete, az állami hatalom főszerveinek (király és országgyűlés) jogköréről és egymáshoz való viszonyairól, végül a képviselői választójogról szóló javaslatok letárgyalása.

5. Követeli végül a párt programja egyéb pontjainak, különösen a mezőgazdasági termények és termékek szabad forgalmának haladéktalan visszaállítását és a földbirtokreform sürgős vérehajtását.

Az olasz külügyminiszter lemond

Róma, április 8. A bolognai Resto del Carliño értesülése szerint Sforza gróf külügyminiszter megváltik állásától és londoni nagykövet lesz. Utódjául a külügyminiszteri székben de Martino, Eretrea volt kormányzója van kizemelve.

PIAC-UTCZA 9. SZÁM.
NŐI ÉS FÉRFI KALAPOK
ALAKÍTÁSA 3 NAP ALATT

A görögök megsemmisítő veresége

8000 ember esett el az eski-serkiri csatában — Rémület Athénben — A kormány megbukott

Berlin, április 8. Párisból jelentik telefonon: A Temps athéni távirata közli, hogy a görögök veresége Eski-Sekirnél megsemmisítő volt. 8000 ember esett el, köztük nagyon sok tiszt. A görög fővárosban általános a gyász és a rémület igen nagy. A vereség hírére minden üzleti forgalom megbénult.

Páris, április 8. A Temps konstantinápolyi tudósítója csütörtökről kelteve jelenti lapjának, hogy

Fák a faszorban

*

Városunknak, amelyet némi hivalkodással a Tiszántul emporiumának is szoktunk nevezni, titkon reménykedve, hogy az idegen elnevezés varázsa elkábitja a tájékozatlan idegent, városunknak, ennek az érthetetlen módon házzakkal, szérüs kertekkel és a városiaság kifejezésére számos szakaszhatárral beültetett hortobágyi nyulványoknak, amelynek lakói már csak azért is, hogy más városok lakóitól ebben is különbözzenek, még a biblia híres mondását is átfomálták a helyi viszonyok szerint azzal, hogy porból lettél ember, porrá leszel és közben port eszel, szóval — mint mondtam — városunknak van egy főutcája, azaz pontosabban, városunknak egy főutcaja van. E főutca történelmével, földrajzi helyzetével ezáltal nem foglalkozom, még kevésbé néprajzi viszonyaival, amelyek veszedelmesen érintik a legaktuálisabb politikai kérdéseket és csupán egy érdekes jellemző, másutt fel nem található különlegességre hívom fel a közfigyelmet. Nevezett fő utca mindkét oldalán, közvetlen a villamos sínek mentén és velük párhuzamosan vörösbarna salakszalagok húzódnak, amelyeket köznapiasan faszor-nak, városunk szépkelű hölgyei ellenben finom negéddel és a kiejtés némi zámatos bájával allé-nak neveznek. Az elnevezés után az idevetődő idegen naiv tudatlanságában azt hihetné, hogy e salakszalagokat dusan zöldelő fák sora szegélyezi, a benszülött azonban már régen sajnálkozva mosolyogja le az ilyen könnyelmű és idegenekre valló gondolkodást, a benszülött saját magáról és a helyi hírlapok bőséges és kimerítő városházai csatajelentéseiből már régen jól tudja, hogy ez az elnevezés a jövőnek szól, a város jövőjével gondosan tördő polgárok képviselői adták ezt a nevet a salakból vert szalagnak, hogy városunk minden rendű és rangú lakója, ifjú és agg, nő és férfi, keresztény és... szóval a többiek is és mindenki tudja és büszkén gondoljon rá, míg a salakot tapossa, hogy most a híres debreceni faszorban sétál, ahol egykor esetleg fák is leszenek. Régi, porlepett akták a történelmi levéltárban állítólag adatokat tartalmaznak, amelyek szerint itt egykor tényleg fák is álltak, zöldeltek, virágoztak, hervadoztak és a divatlapokat sajnosan nélkülöző eleinknek több-kevesebb pontossággal jelezték az évszakok változását, az új nemzedék azon-

a görög csapatok már kiűrtették Afium-Karahiszárt és Brussa kiűrtése is elkerülhetetlen.

Karegopolos megbukott. Helyette Gunaris vállalta a kormányt. Az új miniszterelnök pénteken fog nyilatkozni a képviselőházban a politikai és harc-téri helyzetről. A görög főhadiszállás azzal igyekszik enyhíteni a vereség nyomán támadt nagy lehangoltságot, hogy Eski-Sekir-nél a görög sereg váratlanul túlerővel találta magát szemben.

ban minderről már nem tudott semmit, nem is ad hitelt ezeknek a mendemondáknak, amelyeket mindenáron az érdekesség látszatában feltűnni akaró újságírók terjesztenek a karácsonyi és húsvéti nagy témahajhászások idején, az új nemzedék azzal a szilárd hittel koptatja félre cipője sarkát a csikorgó salakon, hogy a faszor elnevezés a jövőnek szól és városunk jövőjének fényének árnyékát veti előre.

Városunk lakói emez erős hitükben most szörnyűségesen csalódnai kénytelenek. A napokban a salakszalagok gödrei közt munkások jelentek meg és erre a célra szolgáló eszközeikkel elkezdtek turkálni a szalagot. Városunk lakói, akik szorgalmas újságolvasók, azt hitték eleinte, hogy Zoltai bácsi végeztet ásátásokat a salakmezőn, mert talán valami régi írásban nyomára bukkant, hogy a törökudulás idején a debreceni főbíró itt ásatta el valahol a város szepítésére kidolgozott terveket, nehogy a drága kincsek a török rabló kezére jussanak és most napvilágra akarja hozni ezeket az értékes írásokat, amelyeknek eltűnése óta városunk szepítése elakadt. Városunk lakói azonban csalódtak, a munkások csak a felszínen ástak, csak a felületét egyengették el a salaknak, amely így vörösbarna helyett barnászörös színt öltött, nyomban utánuk pedig újabb munkások jelentek meg, akik különös tárgyakat cipelték magukkal. A különös tárgyak alul gírbegurba, földdel lepett, piszkosfehérszínű nyulványok tömkelegében végződtek, hosszúságuk két-három méter közt változott, vastagságuk mint egy szekerrudé, színük zöldesbarna, itt-ott apró gumók álltak ki oldalukból, melyek némely helyen pár ujnyi hosszúságú nyulványokká fejlődtek ki. A különös tárgyaknak a munkások kerek gödröt ástak a salakszalag szélein, egymástól mérnöki pontossággal egyenlő távolságban felállították a furcsa tárgyakat, a gödröket beföldelték salakkal, el-egyengették és eltávoztak. A különös látványt rengeteg nézője akadt a déli korzón, egymást érte a sok találgatás, sőt fogadásokat is kötöttek, mert a nézetek különbözők voltak, egyesek táviróoszlopoknak, mások egy ruhaszárító részvénytársaság előleges beruházásainak gondolták az egyforma zöldesbarna rudakat, arra még csak gondolni se mert senki, hogy a faszor szélén talán fákat ültettek el.

Városunk lakóit épen itt érte a szörnyű csalódás, a faszorban

CIRKUS HENRY TALOTTA
Debrecen, a Miklós-utca végén

Nagy megnyitó diszeloadás
szombaton, f. hó 9-én, este 8 órakor. Világhírű cirkuszi artisták, kitünően idomított lovak. GERARD, a bohócok fejedelme. Vasárnap 2-2 nagy előadás, d. u. 4 és este 8 órakor. Jegyek előre válthatók Schwarz pipásnál, Plac-u. 21.

tényleg fákat állítottak, mindegy, a stilsztikávan egyre gondteljesítse, ágakat ereszson, úde zlakmező fölélefele árnyé fogja és leperzselő sugcióját, oldalakadon a villájába. A és a mai neak vélt isvegyes érzelapadni a satorban, amehagyomány leg fák állaltalan soha n tani az intévakmerő le tévhitnek, néha még h rek, de a tév bocsátják m nemzedék m előre meg a gombozva és posségeit és képes defini zedék gond majd tudom fák nőnek f fűtecsáján é nemzedék l nyája asszon fiak pedig f akkorra má tesnek fogják sort, amelyb leg fák is z ember már és könnyen az a kérdés fogják elneve tényleg fák arra a vakm medtek, hog ültessenek, e tek volna go hiszem, hog zed alatt, am virtigli fák le igazgatás bö tos problém megoldást. M tos az egé mint eddig l lékes.

Börtön

Egy kis...

A debreceni fogházából tudható, hogy a kérésnek kitérték a cipészegéd. mögött határ mult áll. Tag volt annak amely 1918. 1919. januárjában pást és betört recenben. A betörések m börtönre.

Tegnap déltől kilépett gondolt Csuk szükségé, igé pályán szerz kamatozatlan talatait. El választása é Heisz Fark Széchenyi-ut üzletbe tör látott a mé zsákmány Csapó-utcai ban megvéte zsirt és miu kapott, elha rika-korcsma el a zsirt. Ejjeltájban látogatta a

tényleg fákat ültettek el, illetve állítottak fel, mert a fának az mindegy, a fa nem törődik a stilisztikával, a fa csak arra az egyre gondol, hogy kötelességét teljesítse, nőjön, vastagodjék, ágakat erresszen, lombot fakasszon, úde zöld sátor a sivar salakmező fölé, lombkoronát, amely lefelé árnyékot vet, felfelé elfogja és letompítja a nyári nap perzselő sugarainak egyéni akcióját, oldalt pedig lehetőleg beleakadjon a villamos áramvezető villájába. A fák fel fognak nőni és a mai nemzedék legbiztosabbnak vélt ismereteiben csalódva, vegyes érzelmekkel fogja ezentul taposni a salakot egy olyan faszorban, amelynek szélén minden hagyomány megsufolására tényleg fák állanak. A mai nemzedék talán soha nem fogja megbocsátani az intéző köröknek ezt a vakmerő lerombolását bizonyos tévhitnek, mert a felvilágosításért néha még halásak is az emberek, de a tévhit lerombolását nem bocsátják meg soha, a legújabb nemzedék azonban, amely egyelőre még a villamos sinei közt gombozva és ugrálva fejleszti képességeit és a fasort még nem képes definiálni, a legújabb nemzedék gondolkodás nélkül veszi majd tudomásul, hogy vele együtt fák nőnek fel városunk egyetlen főutcáján és mire a legújabb nemzedék hölgytagjainak szoknyája asszonyosra rövidül, az urfiak pedig férfiasra kopaszodnak, akkorra már egészen természetesen fogják tartani, hogy a fasort, amelyben sétálnak, tényleg fák is szegélyezik. Hiába, az ember már ilyen, gyorsan tanul és könnyen felejt. Ennem csak az a kérdés nyugtalanít, minek fogják elnevezni a fasort, ha majd tényleg fák szegélyezik. Akik arra a vakmerő gondolatra vették, hogy a fasorban fákat ültessenek, erre is kötelesek lettek volna gondolni és én bizony hiszem, hogy azalatt a pár évtized alatt, amíg a facsecsemőkől virtigli fák lesznek, a városi közigazgatás bölcsesége erre a fontos problémára is megtalálja a megoldást. Mert csak az a fontos az egészben, a fa maga, mint eddig láttuk, teljesen mellékes.

Börtönből börtönbe

Egy kiszabadult fogoly betörései

A debreceni kir. törvényszék fogházából tegnap délután szabadult ki két évi börtönbüntetésének kitöltése után Csuka Lajos cipészsegéd. A cipészsegéd háta mögött határozottan jelentékeny múlt áll. Tagja és egyik vezetője volt annak a betörőbandának, amely 1918 decemberében és 1919 januárjában számtalan lopást és betörést követett el Debrecenben. A törvényszék ezen betörések miatt ítélte el két évi börtönre.

Tegnap délben, amint a börtönből kilépett, erre a multra gondolt Csuka és pénzre lévén szüksége, igénybe vette a betörői pályán szerzett, de két év óta kamatozatlan hevertetett tapasztalatait. Elsősorban kinézte a zsákmányt. Libazsírra esett a választása és elhatározta, hogy Heisz Farkas libazsírkereskedő Széchenyi-utca 27. szám alatti üzletébe tör be. Azután hozzálátott a még meg sem szerzett zsákmány értékesítéséhez. A Csapó-utcai Karika-féle korcsmaiban megvételre kínálta a libazsírt és miután kedvező ajánlatot kapott, elhatározta, hogy a Karika-korcsma tulajdonosának adja el a zsírt.

Ejféltájban aztán tényleg meglátogatta a libazsírkereskedést,

amelyet két bődön zsírral és egy női ruhával hagyott el alig egy pár pernyi ott tartózkodás után. A Széchenyi-utcáról a Deák-Ferenc-utca ment. A libazsír és a női ruhát az Erzsébet- és a Deák-Ferenc-utca sarkán lévő kut mellé rakta, amíg bement Soós Bálint Deák-Ferenc-utca 21. szám alatti lakásának udvarára és ott egy kamaraajtót kifizetett és a kamarából 34 kilogramm paprikás szalonnát lopott el. Ugy látszik azonban, hogy itt megzavarhatták, mert elfelejtkezett a zsíros bődönökről és a női ruhával együtt a kútnál hagyta azokat, a zsírt és ruhát hajnalban egy cirkáló rendőrőrszárta találta meg. Ma reggel 8 órakor Csuka

a Karika-korcsmába ment a szalonnával, ahol azonban Rómász Gábor rendőrelőnök és Dudás István detektív letartóztatták és elvették tőle az éjszakai zsákmány megmaradt részét. A korcsma tulajdonosának ugyanis gyanusnak tetszett a libazsír-ajánlat, felkérte tehát a rendőrelőnököt és a detektívet, hogy másnap reggel figyeljék a korcsmát és igazoltassák a zsír ársítóját.

Csuka, amikor látta, hogy egérfogóba került, mindent bevallott. Azzal védekezett, hogy nem volt ruhája és lopás útján akart erre való pénzt szerezni. A rendőrség még egy napig sem tartó szabad-sága után ismét letartóztatta.

Anglia általános sztrájk előtt

London, ápr. 8. A munkások vezetői kijelentik, hogy ha hét-főn déli 1 óráig a helyzet nem változik, abban az esetben az általános sztrájk elkerülhetetlen. Abban reménykednek azonban, hogy a helyzet néhány órán belül megváltozhatik.

Berlin, ápr. 8. Londonból jelentik: A kormány és a bányamunkások értekezlete után a bányamunkások végrehajtó bizottsága tanácskozást tartott. A tanácskozásán Hodge, a munkáspárt tagja hosszabbnyilatkozatot tett, amely igen engesztelhetetlen hangú volt. A vasutasok és a szállítómunkások külön tanácskozásokat tartottak. Az értekezlet résztvevői szerint általános sztrájk áll köszömbön. Ha a sztrájkszövevény megszüntetné a munkát, abban az esetben 2.285.000 munkás marad munkanélkül és minthogy Angliában már most is 2.250.000 munkanélküli van, az általános sztrájk következtében a munkanélküliek száma öt millióra emelkedik.

Berlin, ápr. 8. Londonból jelentik: A Hyde-parkot elzárták a közönség elől, mert a parkban szikratávíró-állomást rendeztek be. A parkban táboroznak az ír

és rajnai csapatok, amelyeknek az a rendeltetése, hogy megvédjék a bányák szivattyuit kezelő legénységet. — Máltából két gyalogezred érkezett a fővárosba. A kormány elrendelte, hogy fontos élelmiszerekből, tejből és húsból, csak a meghatározott fejadagot szabad kiosztani.

London, április 8. A szénbányákból újabb rombolások híre érkezik. Bonessban (Skócia) a sztrájkolók bombákat vetettek a bányába és kényszerítették az igazgatót, hogy küldje el a szivattyúk kezelésére jelentkező önkénteseket és oltsa el a tüzet. Lamarkban (Skócia) a bányaszivattyúk kezelésére jelentkező önkéntesek a sztrájkolók fenyegetésére kénytelenek voltak munkájukat abbahagyni. Rhondda vidékén számos bánya víz alá került. Wattestownban és Taylorstownban a sztrájkolók körülzárták a bányákat és kényszerítették az igazgatót, hogy vonulassa ki az egész személyzetet. Durhám vidékén csaknem valamennyi kohó kihűlt. A Vorkshire északi részén levő vasgyárakban a munkát beszüntették.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDENEL.

A budapesti tőzsde

Budapest, április 8.

Az értéktőzsdén ma is a legnagyobb üzletelenség uralkodott. Sem vevők, sem eladók nem voltak a piacon, de a kontremín sem igen érvényesült, úgy, hogy az árak legnagyobb részét a tegnapiak maradtak és áresés nem volt észlelhető, sőt egyes értékekben némi javulás mutatkozott. Általában azonban teljes a tartózkodás. Árak:

Magyar hitel 1640—10, Osztrák hitel 800—10, Leszámitoló 750, Angol-magyar 862—50, Magyar-olasz 370—60, Bpesti gőzm. 3650—825, Gizella 1400—25, Viktória 7800—7700, Beocsi 4450—500, Banya és kohó 3125—200, Drasche 3500, Alt. köszén 6525, Salgó 4650—750, Ganz-vill. 3475—525, Rima 2200—250, Lichtig 1080—1115, Schlick 920—40, Kóburg 2350—500, Lipták 455—70, Láng 940, Brassói 3700—725, Nasici 9300—800, Alt. fa 1650—60, Országos faterm. 1560—610, Izzó 3475—525, Papir 2850—825, Cukor 12650, Ostermelő 780—850, Gummi 2850, Adria 5000, Allantica 3600—650, Közuti 1000, Deli-

vasut 1440—90, Allamvasut 2350, Trust 2300—250.

A valutapiacra az irányzat kissé megsziárdult és különösen lei iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés. Árak:

Napoleon 980—955, Font 1135, Dollár 285—278, Francia frank 2250—23, Márka 480—459, Lira 13, Lei 411—423, Sokol 404—399, Svájci frank 49 és fél—51, Kor. dinár 760—770, Bécsi 045—045 és fél, Lengyel márka 037—037 és fél.

Zürichi devizák:

Zürich, ápr. 8. (Megnyitás) Budapest 210, Bécs 150, Osztr. bélyegzett 097, Berlin 932 és fél, New-York 577, Milano 2520, Prága 785, Zágráb 407 és fél, Bukarest 812 és fél, Varsó 070.

Zürich, ápr. 8. (Zárlat). Berlin 932 és fél, Hollandia 200, New-York 577, London 2250, Milano 2480, Brüsszel 4260, Kopenhága 10475, Stockholm 136, Krisztiantia 93, Madrid 8090, Buenes Ayres 200, Prága 780, Budapest 202, Bukarest 840, Varsó 071, Bécs 147 és fél, Osztr. bélyegzett 097, Zágráb 405.

Zárórfolyamok: Napoleon 987, Font 1180, Dollár 290, Francia frank 2250, Lengyel márka 035, Német márka 475, Lira 13, Bécsi korona 046, Romanov 130, Lei 430, Sokol 405, Svájci frank 5050, Korona-dinár 770, Frank-dinár 770.

Zsoltár*

Jövendölés az ellenség felett való diadalról.

Torra holló mi fölölöttünk károg,
Tőlünk rettegnek mégis a pogányok.

Gyűlnek gyűlésbe királyok, heten,
Mert megmoccant a magyar holt-tetem.

Igánk kötelét huzzák szorosabbra,
Megmaradt vérünk még ma ütnék csapra.

Multunk, igazunk sok-sok százados,
Busulásunktól arcuk sápadoz.

Tanuljatok ti, halálunkat író,
Örvendező sok világtalan bíró.

S ti, királyok, eszesek legyetek!
Pörlünk még véres pört mi veletek.

Megsuhog még haragunk vasvesszője
S mint cserépedény, összetörtök tőle.

Gyökössy Endre.

* Mutatvány a szerzőnek Széperország száműzöttje c. vers-kötetéből, a kötetnek Rabmagyarok zsoltáros könyve c. részéből.

Wekerle lesz

a pénzügyi tanács elnöke

Budapest, ápr. 8. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter megtette a szükséges lépéseket az országos pénzügyi tanács megszerzéséhez. Levelet intézett Rakovszky Istvánhoz, a nemzetgyűlés elnökéhez, amelyben kéri, hogy a nemzetgyűlés mielőbb válassza meg az országos pénzügyi tanácsba kiküldendő hat tagot. Együttal a pénzügyminiszter felkereste Töry Gusztávot, a Kuria elnökét és Rath Zsigmond másodelnököt, Wlassich Gyulát, a közigazgatási bíróság elnökét és Benedek Sándor másodelnököt és felkérte őket az országos pénzügyi tanácsban való részvételre.

A tanács elnöki tisztére a kormány Wekerle Sándor volt miniszterelnököt óhajti megnyerni. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter vasárnap utazik Dánosra, hogy Wekerlét meglátogassa és neki az elnöki tisztséget felajánlja.

Püspökvalasztás a dunamelléki kerületben

Négy jelöltje van a püspökségnek

Budapest, április 8. A dunamelléki református egyházkerület tegnap a református theologia épületében kerületi ülést tartott, amelyen elrendelték a választást a Petri Elek halálával megüresedett püspöki méltóságra. A kiküldöttek egyidejűleg jelölő értekezletet tartottak, amelyen négy lelkész jelöltet a püspökségre: Ravasz László erdélyi egyházkerületi főjegyzőt, Kovács J. István theologiai tanárt, Takács József egyházkerületi főjegyzőt és Nagy Ferenc alsó-dabasi lelkészt. Ez a jelölés csak informatív jellegű, mert az egyházi törvények értelmében hivatalos jelölés nincs, az egyházkerület semmiben sem prejudikálhat az egyes presbite-

riumoknak. A szavazatokat május 31-ig kell beküldeni és június 15-én bontja fel azokat az erre kijelölt bizottság.

A választásnál két jelölt közt van kilátás komoly harcra, Ravasz Lászlónak és Kovács J. Istvánnak van nagy pártja a körületben. Nem lehetetlen azonban, hogy Kovács J. István a választás előtt vissza fog lépni. A reformátusok ugyanis nagyon fontosnak tartják, hogy legyen egy ember a politikában, aki ott a magyar kálvinizmus képviselője, ha pedig püspökké választanak, kénytelen lenne a nemzetgyűlésből visszavonulni, ami nagy vesztesége lenne a református egyháznak.

Lehetséges, hogy ez esetben Ravasz Lászlót egyhangulag fogják meghívni a püspöki állásra. Ravasz Lászlót tudvalevőleg a budapesti egyházközség presbiteriuma egyhangulag meghívta a Kálvintéri lelkészi állásra. A presbiterium kiküldöttje ma érkezett vissza Erdélyből Ravasz László válaszával, amely szerint a meghívást elfogadja és rövidesen Budapestre érkezik.

Ravasz László meghívását pár nap múlva tárgyalja az egyházközség, azután 15 napos határidőt kell bevárni, nem érkezik-e a döntés ellen felelkezés és akkor lesz a választás jogerős.

Ravasz László elhatározását, hogy a budapesti lelkészi állást elfogadja, Erdélyben több tárgyalás előzte meg Nagy Károly püspökkel. A püspök is helyeselte az elhatározást, mert Erdélyben semmi tevékenységet nem fejthet ki, annyira guzsba van kötve az egyház. Azt a munkát, amelyet most megengednek, bárki is elvégezheti. Budapestben ellenben szabadon dolgozhatnak és az Erdélyi reformátusokért is sokkal többet tehet.

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy Isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.**

Napfogyatkozás

Délelőtt 9 órakor ráborult Debrecenre Nagy Sándor híres köpönyege, vagy az, ami állítólag kevéssé nagyobb a makedón király köpönyénél. Lassan lassan sötételni kezdett az utca és nemsokára olyan lett a világ, amilyen sárga üvegen keresztül nézve. A kísérteties világítás, amelyben az arcok színe citromsárga lett, eleinte zavarba hozta az embereket. Sűrűn nézegették a furcsa kék színben uszó eget, amelynek egyszínét sehol sem zavarta felhő fehére.

A magyarzatot végre megjelenő kormos szüvegcsék adták meg. Sokan a szemüvegüket kormozták be, hogy el ne maradjanak a ritka látványtól. Napfogyatkozás — mondták egymásnak a járókelők — és szabad szemmel is a napba pislogva mentek el a zsemlye-árús mellett, aki a nap-

Jugoszlávia feleleveníti a korridor eszméjét

Folytatják a magyar-cseh tárgyalásokat

Belgrád, április 8. A legutóbbi magyarországi események hatása alatt jugoszláv politikai körökben ismét felmerült az a terv, hogy korridor kell létesíteni Csehország és Jugoszlavia között. Ebben a kérdésben tárgyalások indultak meg Pasics miniszterelnök, Kalina cseh követ és Clemens Simon francia diplomáciai ügyvivő között. A területi kapcsolat védelmet nyújtana a Habsburg-ház restaurálása ellen és Németország imperialista törekvései ellen is. A belgrádi kormány bizonyosra veszi, hogy az entente támogatni fogja a korridor eszméjét.

A cseh-magyar tárgyalások

Bécs, ápr. 8. A *Presburger Zeitung* értesülése szerint Csehország és Magyarország között a tárgyalások április 20-ika körül újból megkezdődnek.

A római konferencia

Róma, ápr. 8. Az utódállamok római értekezletének megnyitására a következőket jelentik:

Lahovary román meghatalmazott miniszter, a megjelent diplomata doyenje, mindenek előtt köszönetet mondott Olaszországnak azért a készségéért, hogy ő kezdeményezte az utódállamok képviselőinek egybehívását. Az

fogyatkozást reklámnak használva kínálta süteményeit: »Tessék venni zsemlyét, mert mindjárt sötét lesz!»

Negyedtizenegyre végre elérte a napba toluó árnyék a maximumot és 11 órakor különösebb incidens nélkül elvonult. A nap ismét teljes erővel sütött a tavaszi kabát nélkül járók ószinte öröme.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, a hó 10-én az istentiszteletek alkalmával prédikálnak: a Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Révész Imre lelk., délután 5 órakor Gábor András s. lelkész, a Kistemplomban délelőtt 9 órakor Gábor András s. lelkész, délelőtt 11 órakor Szele György lelkész, délután 2 órakor Varga Ferenc s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban délelőtt 8 órakor ifj. Kovács János s. lelkész, délelőtt 10 órakor prédikál: Felker János s. lelkész, délután 5 órakor Mezei Béla s. lelk., az Arpad-téri templomban délelőtt 10 órakor Geneszy Béla esk. fel., délután 2 órakor Kis Andor s. lelkész, az ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Uray Sándor lelkész, délután 2 órakor Felker János s. lelkész, a homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc s. lelkész, a szegényházban délelőtt 10 órakor Varga Ferenc s. lelk., a Pallagon (Gazdasági Akadémia) délelőtt 10 órakor Mezei Béla s. lelkész. — A Kossuth-utcai templomban f. hó 10-én reggel 8 órakor újból megkezdődnek az ifj. Kovács János s. lelkész, melyekre szeretettel felhívjuk a szülők és középiskolai növendékek figyelmét. — A gyermek istentiszteletek f.

értekezlet tagjainak hódolatát tolmácsolta az olasz király iránt, majd ajánlotta, hogy az értekezlet elnökevé válasszák meg *Imperiali* márkot, Olaszország első delegátusát. Az értekezlet ezt az indítványt egyhangulag elfogadta.

Imperiali márk megköszönte elnökké való választását, mire nyomban rátértek az érdemleges munkára. Két bizottságot alakítottak; az egyik a közigazgatási és igazságszolgáltatási, a másik a gazdasági és pénzügyi kérdésekkel foglalkozik.

Örményország szovjet-köztársaság

Moszkva, ápr. 8. Eri van a bolsevisták kezére jutott. A lázadás le van verve, egész Örményország szovjetköztársaság lett.

Németország ellen

Páris, ápr. 8. Briand miniszterelnök megbeszélést folytatott Foch marsallal, valamint az Egyesült Államok nagykövetével. Ezeknek a tanácskozásoknak politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak és azokkal a rendszabályokkal hozzák összefüggésbe, melyeket Németország ellen május elsején esetleg életbeléptetnek, ha Németország vonakodik kötelezettségeinek a kívánt mértékben megfelelni.

hó 17-én kezdődnek. — A Konfirmált Leányok Szövetségében délután fél 4 órakor bibliát magyaráz dr. Révész Imre lelkész. — A vasárnapi iskola a szokott időben és helyen tartatik meg.

— **A szatmári püspök hűség- esküje.** Szatmárról jelentik: Boromissza Tibor püspök hosszabb habozás után elhatározta, hogy román megszállás alatt álló hűvei érdekében leteszi a román hűség- esküt. Az agg főpásztor elhatározásával elkerüli, hogy egyházme- gyéjéből kiutasítsák és hűveitől elszakítsák. A hűség- eskü leté- telére Boromissza nem utazik Bukarestbe, hanem e hó 10-én a püspöki székesegyházban hűveinek és a hatóságok jelenlétében teszi le az esküt.

— **A bajor trónörökös há- zassága.** A felsőbajorországi Hohenbaum kastélyban Lengries mellett, mint Münchenből jelentik, szerdán kötött polgári há- zasságot Rupprecht volt bajor trónörökös Antonia luxemburgi hercegnővel.

— **Köszönetnyilvánítás.** Zákány Józsefné urnó az általa jótékony célra eszközölt gyűjtés eredményeképpen 1000, azaz egy- ezer koronát adományozott hivatalunk esecsemővédelmi alapja javára. Az adakozók fogadják ez- nton is leghálásabb köszönetün- ket. Debrecen, sz. kir. város nép- jölési hivatala.

— **Berlitz meghalt.** New- yorkból jelentik: Berlitz Miksa, a róla elnevezett és világszerte elterjedt nyelviskola megalapítója itt meghalt.

— **Esküvő.** Klein Ignác és neje (Debrecen), Láng Arnold és neje (Kemece) tisztelettel meg- hívják jóbarátaikat és ismerősei- ket, gyermekeik, Erzsike és Ede f. hó 12-én Kemeceán megtar- tandó egybekelési ünnepélyére. (Meghívó helyett.)

— **Elnökválasztás a zsidó hitközségben.** Dr. Freund Jenő, akit a debreceni zsidó hitközség tagjai tüntető többséggel választottak meg elnöknek, lemondott tisztségéről s így a hitközségnek mással kell az elnöki széket betöltenie. A megüresedett állásra három jelölt van, u. m. dr. Fejér Ferenc, Fürst Ödön és Szántó Győző. Mindhárom nemcsak a helybeli zsidóság körében, hanem az egész városban ismert és be- csült név, de értesülésünk szerint a választók legnagyobb része dr. Fejér Ferenc körül csoportosul, aki különböző minőségekben már régóta szolgálja a hitközséget és aki a közélet más terein kifejtett buzgó tevékenységével, erős ma- gyar érzésével, kifogástalan jelle- mével bőséges érdemet szerzett arra, hogy a statusquo izr. hit- község vezetője legyen.

— **Halálozás.** Részvétellel kö- zöljük a következő gyászjelen- tést: Mély fájdalommal, azonban az Isten akaratán való megnyug- vással tudatjuk, hogy szeretett jó édesanyánk és nagyanyánk öz. *Czegely Ferencné Somogyi Terézia* életének 80 ik, özvegésé- gének 14-ik esztendejében, folyó hó 7. napján meghalt. Megbol- dogult kedvesünket folyó hó 9-ik napján, szombaton d. e. fél 12 órakor, a Kossuth-utcai templom- ban kezdődő református szertar- tással, a Kossuth-utcai temető- ben levő családi sírboltba he- lyezzük végső nyugalomra. Deb- recen, 1921. április 7. Emlékét kegyelettel őrizzük! Gyermekei: Czegely Iona férjével dr. Czega- lédy Mihállyal, Czegely Vilma férjével Uzonyi Gézával, Czegely Gyula nejjével Schwartz Ionával, Czegely Gizella férjével P. Nagy Zoltánnal. Unokái: Uzonyi Magda, P. Nagy Klári, P. Nagy Elemér, P. Nagy Mártha. Közeli és tá- voli rokonaink nevében is. — A temetést Dankó temetkezési vál- lalat (Kossuth-u. 6. sz.) rendezi.

200.000-nél több mene- kültről kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegye- nek menekült-hélyeget!

— **Brilliansgyűrűt teper- tüért.** A következő sorok köz- lésére kértek fel bennünket: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Husz- ezer koronás brilliansgyűrű egy zacskó tepertőért című cikkre vonatkozólag üzletlem jóhírve és annak megóvása céljából a valóságnak megfelelően közölnöm kell, hogy a Batthyány-utcai üz- let az én tulajdonom és nem vagyok azonos Csige Lajossal, aki nem is hentesmester, hanem ke- reskedő, aki a kérdéses alkalom- mal távollétem alatt üzleti meg- bizottam volt. Az egész dologról mit sem tudtam, csak akkor, amikor hazajövet a gyűrűket Csige Lajos önként beszolgáltatta, mert amint nekem előadta, a tepertőért zálogba hagyott gyű- rűkért tulajdonosa nem jelenke- zett és mivel később annak ma- gas értékéről meggyőződve gya- nakodott, hogy a gyűrűk bizo- nyára lopásból származhatnak. Így tett jelentést és szolgáltat- ta be a gyűrűt, még mielőtt ez ügy- ben hatósági közleg érintkezett volna. Ennyit tudok az egész dologról, sem többet, sem keve- sebbet. Soraim közléséért a tek. Szerkesztő urnak köszönetet mondva maradtam mély tiszte- lettel *Csige Kálmán*, üzlettulaj- donos.

— Szabad az ásványolajforgalom. A debreceni kereskedelmi és iparkamara érdekeltsége tudomására hozza, hogy az ásványolajtermékek belföldi forgalma a kormányrendeletével szabaddá tétetett. Az ásványolajtermékek behozatalára, illetve kivitelére vonatkozó korlátozó rendelkezéseket fenti rendelet nem érinti.

— Ha akarja tudni, mi a tavaszi divat női felöltők, kosztümök, toalettek és kalapokban, úgy keresse fel a Rózsa-áruházat.

— Meghívás. A debreceni izraelita hitközség 1921. április hó 10-én, vasárnap délelőtt 9 órakor, József kir. herceg-utcai (26. sz., emelet) tanácstermében elnökválasztó-nagygyűlést tart, melyre a hitközség választói joggal bíró tagjai tisztelettel meghívottnak. Debrecen, 1921. április hó 4-én. Léty Lajos, a választási bizottság helyettes elnöke. Tárgy: Dr. Freund József lemondása folytán megüresedett elnöki tisztségek választás utjának betöltése.

— Gyorsírók figyelmébe. A gyorsírók gyakorló órája ma szombaton délután fél 6 órakor, Piac utca 9. a közellátási hivatalban lesz megtartva.

— Első fecske! Kupfer posztókereskedő 30%-kal szállította le az arakat.

— Baleset pászkasütés közben. Suhajda Zsófia 17 éves pászkasütőnek tegnap délután az izr. hitközség pászkasütőjében a munkában levő dagasztógép levágta bal kezét mutatóujját. — A kózkórházba szállították.

— A talált ember. Kokad község határában tegnap egy 20-30 év körüli ismeretlen férfit találtak eszméletlen állapotban. Az idegennél semmi olyan irás nem volt, amiből nevére lehetett volna következtetni. A közleg előjárósága székere pakolta a talált embert és a debreceni kózkórházba hozta, ahol ápolás alá vették. Még nem tért magához és így még mindig nem állapíthatják meg, hogy kicsoda.

— Elgázolt a vonat egy pályaudrról. Nyiregyházáról jelentik: Tegnap este a vasúti állomáson egy tolató vonat elütötte Guba Gábor tiszaszentmártoni pályaudrról, aki a vásárosnaményi vonalon a 20. sz. órházak lakója. A kerekék a szerencsétlen ember jobb karját vágta le. Súlyos sérülésével a kózkórházba szállították. Mindaddig eszméletlen állapotban van és nem lehetett kihallgatni. Guba Gábor a természetbeni ellátás kiváltása végett jött Nyiregyházára s itt beült egy korcsmába, ahol alaposan leitta magát. A vonat indulása után botorkált ki az állomásra, a sinek közé tévedt s így lett áldozata a szerencsétlenségnek.

— Uj tavaszi divattalpok érkeztek Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésbe Piac-u. 34.

Gyermek matróz sapkák legolcsóbban Frank Imrénél, Piac 43.

— Fogorvosi és fogtechnikai műterem József királyi herceg-utca 6. alatt.

— Elágans tavaszi felöltők, kosztümök, ruhák és blousok nagy választékban megérkeztek rakárra, mélyen leszállított árakban árusítja Frank Sándor cég. Piac-utca 42.

— Sapkaközponturnál (Simonffy-utca 5.) katonai és civilsapkákat készíten és csináltatva legolcsóbban kaphat.

Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreceni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

— Konfetti és serpentin minden mennyiségben kapható Hegedűs és Sándor irod. r. t. papírkereskedésben.

SZINHAZ.

A színházi iróda jelentése:

Szombaton C) bérletben kerül színre **A farsang tündére**. Jégyek már csak mérsékelt számban kaphatók erre az előadásra.

Whitechapel, szenzációs kalandor-történet London legsötétebb külvárosából, hat felvonásban, Hans Mierendorf főszerrelésével. Beutaltja sz. Uránia.

Missster 44, amerikai film, az Arany Bika moziban.

Isten ostroma, dráma 6 felvonásban, Damaszkusz csillagának folytatása az Apollóban.

Csonka Magyarország — nem ország, Egész Magyarország — mennyország!

SPORT.

A vasárnapi mérkőzések. Vasárnap az ügető-téri pálya felé fordul az érdeklődés, ahol a DTE a DKASE-val, a KSE pedig a DEAC-cal játszik bajnoki mérkőzést. Mindkét mérkőzés izgalmasnak ígérkezik és talán a bajnokság sorsa forog kockán. A Diószegi-úti sporttelepen délelőtt fél 10 órakor a DMTK—DNYSC találkoznak. A mérkőzés training keretében fog lefolyni. A DMTK biztos győzelme várható. — Délután 3 órakor pedig a DMTK II.—DNYSC II. mérkőznek a szövetségi díjért.

FUIMUS

REGÉNY 6

II IRTA JUSTH ZSIGMOND

— Nem engedhetjük meg, hogy Czobor Pál legyen a főispán. Hova jutna így a család tekintélye, — vágott szavába Csepelházy, a bonorum direktor, hatalmas basszusán. A hat láb magas, széles vállú, piros arcu ember csak beszélt. Szidta a Czoborokat, dicsegette a Niffor-nemzetséget. Bajuszát pederte, mellét kidülesztette s gögös arccal nézett körül. Lát-szott rajta, hogy tudja értékét s legalább a marhaállomány és a beresek feletti uralkodásra — született.

— En mint Csepelházy már azért is szeretném, hogy a mi kedves méltóságos urunk legyen a főispán, hogy ezáltal ezeknek a Czoboroknak göggy legyinténék egyet. Neveltséges... (ez a szó kedvence szólásformája volt) mi, Csepelházyk sokkal régebbi család vagyunk, mint ők. Nekem volt egy ősöm, ki IV. Béla alatt asztalnok volt, egy másik egy végvár kapitánya Mátyás király korában; ennek a megyének fele a mienk volt, midőn még a Czoborok... (és a Márfayak, akarta hozzá tenni, de még idejekorán észrevette magát) s a többi ilyenféle családok, még csak apró kurta nemesek voltak. És most az ilyen nációk a nyakunkra nőjjenek? Olyan nincs... ezt tán csak nem engedhetjük meg. Neveltséges! Mi? (Horkolva a nyakkendőjét igazgatta s kitesztette széles mellét.)

Lőrinc álmodozó arccal nézett maga elé, Gábor gunyosan hallgatta a Csepelházy és a titkár szavait.

— És miért ne lehetne Czobor Pál báró főispán? — szólalt meg aztán, kissé ingerült hangon. — Nagybátyánk sokat foglalkozott a politikával; idősebb, mint Lőrinc ősém, akiről még igazában azt sem tudom, érdekli-e a politika... Lőrinc, ki eddig csak félfüllel hallgatta a társalgást, most bátyja szavaira felriadt merengéséből és gyors, határozott szóval a Czobor

Pál erényeit kezdte dicsérni, mivel pedig ő is, családja is (dacára annak, hogy Czobor Pálné anyja huga volt) rossz viszonyban állott. A családi tradíciókhoz hiven, most is volt egy Czobor és egy Niffor haragban. Enélkül nem lehetett megye-történet. Nem volt négyszáz év óta olyan időszak, a melyben a három család egyes tagjai egymással szembe ne állottak volna; küzdve, harcolva, intrigálva egymás ellen a végtelenségig.

Gábor ki nem álhatta e családi perpatvarokat és már rég azon dolgozott, hogy fivérét Czobor Pállal kibékítse. Es erre pompás alkalom lesz a Czobor támogatása. Lőrincet úgy se találta a főispáni szék betöltésére alkalmasnak, hiszen nagyon is tisztán látta öccse művész-temperamentumát.

A társaság megint csak viszatért kedves egyetlen tárgyára, a politikára, a két fivér azonban hallgatott, messze vitte mindkettőt merengése — hisz a világi nótá hangjai hangoztak fel. Ott vannak az ajtónál a dálnai cigányok. Kis primásuknak, Bandinak szeméi felvillantak az előcsarnok félsötétjében. Gábor szívet összeszorította valami. Két év óta nem hallott magyar zenét. Lőrinc meg most hirtelen kivette a primás kezéből a vonót s maga kezdett el játszani. »Bíró uram« volt a nóta. Nagy mestere volt e dalnak a fiu. Bámulatos hangárnyalatokra bontotta fel az egyszerű nótát. Szélesen kezdte el a dallamot, amelynek első ütemei folyton ismétlődve, szinte ködbe veszttek... s a szinte távolba mosódó hangok, amelyeket a mind mélyebben hangzó nagy bőgő ellenfrontjai kísértek, a pusztá vizióját varázsolta Gábor elé. Gábor minden egyes külföldi utja előtt el kellett neki játszania, hogy így mintegy teletöltse lelkét azzal, amit csakis hangokban lehetett kifejezni.

Lőrincnek óriási zenetehetsége volt, amelyet őseitől örökölt. A Nifforokat századok óta cigányok grófjának nevezte el a nép nyelve. Lőrinc nagatyja cigánybandát tartott udvarában; egy Nifforleány Beethoven híres barátja volt, ki a maga idejében Bécsset ragadta el páratlan zongorajátéka által. És a család majd mind egyik tagja játszott valamiféle hangszeren. Lőrinc nem ismerte a kottákat, de azért egy cigánybanda minden egyes hangszerét (klarinet kivételével) játszotta. Egyik különlegessége a viole d'amour volt a XVIII. század lantosainak hangszere. Nem tanult azonban soha semmit. Mert hisz azt, hogy egy Nifforból muzikus legyen, ezt a felsőbb körök konvenciói hogy engedték volna meg! Ha az ember művésznék születik, politikus lesz; ha az ember írói tehetséggel jó a világra, csak politikus lesz ismét ép úgy, mint politikus lesz, ha akár a filozófiai tudományokra van hajlandósága vagy akár a természettudományok érdeklik. Mert az ember csak politikus lehet. Ez a törvény. És ennek a törvénynek áldoznak annyi tehetséget, erőt...

Ezen töprengett e percben Gábor, akit úgy bántott annak a tudata, hogy nagy zenei tehetség ki nem fejlődhet; kénytelenkedvetlen azt az utat, azt a járt országutat kell járnia, amelyet a tradíciók írtak neki elő.

Pedig tudta, érezte hogy művész. Ahogy a természetet látta, amit a természetben megérezett, azt, ami az emberben érdekelt, azt, amit hangokba foglalva adott vissza, az, ahogy az életet átszenvedte, amit élte kifejezett, minden telivér művész lelkét segített benne. Hogy sürgette édes anyjánál,

rokonainál, mindenkinél, hogy taníttassák; hány-szor beszélt a Lőrinc lelkéhez, hogy küzdött egész erejével, hogy benső világát kifejezze. Hiábavaló volt minden. Lőrinc megértette, tudta, érezte, hogy bátyjának igaza van, azonban nem volt ereje, energiája arra, hogy művészetéért megküzdjön, az öntudatra hívja azt megmunkálja. Naiv művész maradt, csak úgy, mint cigányai. Pedig mint ember, mint gondolkodó, egy cseppet se volt az. Az öntudatra vitte faja, gondolatvilága, minden. Öntudatos volt, mert annak született. Egy pár század átöröklött kategóriái sciens bonum et malom-má tették. Aztán, mint minden öreg fajból származó egyének, úgy neki se volt gyermekora. Gyermekéveinek játékaire árny borult, fiatal éveit a kétely mérgezte meg, az első szerelem italába örömcsepp keveredett. Környezete, a felsővidék tót, szőrszálhasogató skrupulitavilág örökös intrikái kételkedővé, embergyűlölővé tették. Mindez ezer érzés, gondolat talán összefolyt a szegény ifjú lelkében, hogy egynek, egyetlen egynek adjon kifejezést: — Gábor szemébe nézett, annak játszott. Testvérét szerette, benne bízott, rátámaszkodott. Szerette lelkének egész összetett gondolatvilágával, szerette minden egyes s annyira elfinomult érzelmével.

Valami végtelenül megható volt e két fiu ragaszkodásában, amelyet százados rokon-csémék, világnézet, százados szokások, eszmemenet, célok kötöttek össze. E két testvér vonzalmában két különböző, de közeli rokoncsalád erős kötelékei születtek újra, ujult erővel. Csak úgy, mint egyéniségükben, a két család összes jó és rossz tulajdonai finomulva, szinte a második hatványon ujultak fel.

Hangzik a nóta... a brács, bőgő, cimbalom kíséri. S Gábor szívet édes keserűséggel töltik el e dalok. Hiszen hazájában annak zenéjét, költészetét, végtelen pusztait s egyszerűt, de azért nagyszabásu magyar parasztjait szerette a legjobban. Hiszen bennök látta a magyar jövőndő nagyságát, dicőségét. Ettől várt mindent, erre épített, az ezek által eddig alig ismert világnézetében érzett valamit, a mi majdan, ha felszínre kerül, az egész fajt életképessé fogja tenni s amelyből jövő kulturánknak fakadni kell. Hisz a hol az értelemnek oly végtelen kincse van, mint a magyar nép szívében, zenéjében, költészetében, ott nincs miért kétségbe-esni.

(Folyt. köv.)

Markovits Ignác

bankirodája és árubizományi üzlete Piac-u. 63. Polgárházy mellett. Telefon Tatorurban 5-85.

Legelőnyösebben vállal osztrák és eseh-szlovák kifizetéseket. Elfogad megbízásokat értékpapírok, pénznemek, áruk vételére és eladására.

„ELEKTRA“

elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos: Gold Sándor Debreczen, Hatvan-u. 2. l. em.

Mindenmü villamos szerelések és javítások azonnal legelőnyösebben eszközöztetnek. Különböző izzólámpák rakva.

Saját termésű fajborokat

nagyban és kicsinyben a leg-
olcsóbb napi árban árusítanak
Friedländer Testvérek
bornagykereskedők
Széchenyi-u. 29. Telefon 10-34.

Gyönyörű :: antilop betétes gyermekcipők

Kitűnő minőségben
26-30 számig
480-550 K-ig
DR. HEGEDÜSNÉ
Gyermek-divatházában
Simonffy-utca
2. szám alatt

Modern, villanyerőre berendezett kocsigyáramban

a legkényesebb izléseket is módomban van kielégíteni. Új kocsikból állandó raktár. Megrendeléseket elfogadjuk. Ócskákat becsélek és veszek. Javításokat elvállalok.

NEULÄNDER kocsigyára
Debrecen, Erzsébet-u. 26.

Faszén érkezett!

Elsőrendű, szép darabos faszén, valamint száraz tűzifa nagyban és kicsinyben — állandóan kapható

Gabányi Sándor utóda

szén- és tűzifa kereskedésében. :: ::
CSAPO-UTCA 28.

TELEFON-SZÁM: 449.

Tányérok és poharak
nagy választékban és
olcsóbb, mint bárhol.
Vendéglősök, kocsmárosok és kereskedőknek árendemény!!
SICHERMAN SAMUEL
Piac-utca 81.

Elsőrendű
akác méz
KLEIN IGNÁC
Kapható:
fűszer-hereskedésében,
Csapó-utca.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULO I.
Telefon: 13-65.

Legdivatosabb
keztyük minden
idényre

Schön Sándor
keztyű-, kötszer- és orvosi műszer-
tárában, Piac-u. 14., Csapó-u. sarok

Meghívó

A Hajdudorogi Takaré- és Hitelintézet Hajdudorog, X V.-ik évi **rendes közgyűlését** 1921. április 17-én, d. u. 4^{1/2} órakor tartja saját helyiségében, melyre a t. tagok tisztelettel meghívottnak.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 1920. üzletév eredményéről és ezzel kapcsolatban az 1920. évi zárszámadások előterjesztése. 2. Határozathozatal az igazgatóság, felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában. 3. Egy igazgatósági tag választása.
Mérleg-számla. Vagyon: Pénztár-készlet 395.78, kölcsönök 44.195.33. Összesen: 44.591.11. Teher: Törzsbetétek 23.407.50, elfogadvány 13.000.—, folyószámla 8.123.75, 1920. évi nyereség 59.86. Összesen: 44.591.11.
Veszteség-nyereség számla. — Veszteség: Vegyes költségek 354.16, 1920. évi nyereség 59.86. Összesen: 414.03. Nyereség: 1919-ik évről áthozott nyereség 104.40, kamatok és egyéb bevételek 309.62. Összesen: 414.02.

Szt.

Pál-Gyógyintézet

Debrecen, ref. Egyházpalota.
Rendelés egész nap.
Tüdőbetegek, asthmások, idegbetegek, rheumások, borbajások, nemibetegségek s minden más chronikus bajok gyógykezelésére, az összes természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

Meghívó

A Hajdudorogi Hitelbank Részvénytársaság saját üzleti helyiségében Hajdudorogon 1921. április 17-én, d. u. 4 órakor megtartandó **rendes közgyűlésére**,

melynek tárgysorozata a következő:
1. Jegyzőkönyvvezető, két jegyzőkönyv hitelesítő kijelölése. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1920. évről. 3. A zárszámadások előterjesztése, az 1920. évi mérleg megállapítása és határozathozatal a tiszta nyereség hovatartozás tekintetében. 4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére. 5. Alapszabályszerű kiegészítő módosítások megüresedett egy igazgatósági tag választása. Hajdudorog, 1921. április 7. Igazgatóság.

Mérleg-számla: Vagyon, pénztár és postatakarékpénztár 27328.15, — váltó-tárca 376038.32, jelzálogkölcsön 533552.11, értékpapír 36022.—, felszerelés 1000.—, Pénzügyintézet Központ 2400.—, giró 1000.—, Összesen: 977340.58. — Teher: Részvénytőke 200000.—, tartalékok 5000.—, betétek 224646.76, engedélyezett jelz. kölcsön 532772.11, fel nem vett osztalék 2435.20, átmeneti tétel 474.—, Nyereség (1919-ről áthozat) 310.51, 1920-ról 11702.—) 12012.51. Összesen: 977340.58.

Nyereség-vesztés számla. — Veszteség: Eng. jelz. kamat 11747.90, betétkamat és betétkamatadó 6189.70, adó és illeték 9852.48, tiszt. fizetés 10468.—, házbér és üzleti költségek 48122.91, igazgatósági és felügy. jut. 2500.—, folyószámla kamat 637.83. Nyereség 12012.51. Össz.: 101531.33. Nyereség: Jelz. kölcs. kamat 12444.64, kamatok 35093.96, jutalék és egyéb bevételek 53682.22, nyereség áthozat 1919-ről 310.51. Összesen: 101531.33.

APRO HIRDETESEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1'50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20'—, minden további szó K 2'—
Vasstag betűkből szedett szavak kétszeresen számíttatnak.

VÉTEL.

Aranyat,
hamisfogakat,
brilliansokot
a legmagasabb
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész. Piac-u. 67.
Frohner-szálloda
épület

Jóka!
összes műveit 100 kötetben megvételre keres
Acél antiquáriuma, Piac-
utca 24.

Ólomot,
ólmossöveket, ólomedé-
nyeket és más ólomból
készült ócska tárgyakat
magas áron vesznék. —
Cim a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Óra
javítások legolcsóbban
jótállással. Törött aran-
nyat legmagasabb napi
áron veszek, Klein Eliás
órák, Csapó-utca 19.

Portland
cement, mész, cserép,
állandóan kapható Szé-
kelynél, Hatvan-utca 64.

Csapó-utca 67.
Bálint József asztalosnál
butorok, konyhaberen-
dezők raktáron.

Tiszta

egész ives
makulatura

(újságpapír) kapható
5 és 10 kilós
csomagokban a kiadó-
hivatalban. Piac-u. 49.

Szép
szaloncillár eladó. —
Hatvan-utca — (Egyházi
bérpáota) I. em. 3. sz.
alatt.

Transzmissióhoz
való két felső kerék
eladó. Cim a kiadóhiva-
tálban.

Faárjegyzék

TÜZIFA (akác és szarvostölgy) felaprítva, ha-
zaszállítva mázsánként . . . K 180—
TÜZIFA ölenként hazaszállítva . . . 3000—
KÖRIS törzsa 50 százalékosan ke-
reklapnak való 40-60 cm-es
hasábokban mázsánként . . . 200—
SZŐLŐKARÓ hasított akác 100 da-
rahonként . . . 700—
DORONGFA ölenként hazaszállítva . . . 2500—
AKÁCSZERSZÁMFA és tölgy hosz-
szufa (2-6 mtr.-ig) mázsánként . . . 180—
Debrecen, 1921. márc. 24-én

„TURUL“

Fakitermelő és Értékesítő Vállalat
Debrecen, Szent Anna-utca 23.
Telep: Ujvárosi-utca 5c. Telefon 178.

ECET

kicsinybeni eladását
hatósági árak mellett

Piac-utca
77. sz. alatt

az udvarban megkezdjük.

Löblé H. ecetgyár

Abronsvas,
teljesen új, kgr.-ként 20
K-ért kapható a kiadó-
hivatalban.

**Gyermek-
ruhákat**
mérték szerint
olcsón és gyorsan
készít hozott
kelmékből fluk-
nak is :: :: :: ::
dr. HEGEDÜSNÉ
Gyermek divatháza,
SIMONFFY-U. 2.

Cimbalom,
pedálos, igen szép, jutá-
nyosan eladó. — Cim a
kiadóban.

2 darab
teljesen új szövetoitöny,
jó erős, rendkívül olcsón
eladó. Cim a kiadóban.

Parti cipők,
harisnyák mélyen leszá-
lított olcsó árban kap-
hatók Weisz Ignácnál,
Piac-utca 73.

Eladó
két és fél nyilas szőlő
gyümölcsös és lakó-
házzal, Hatvan-utcai kert,
Gohér-utca 20. Továbbá
ősi hoid ondódi föld. Ér-
tekezhetni Vár-utca 11.
alatt, 1-3 ig.

KERESLET.

Aranyat,
mindentéle ezüstöt, bril-
liantot, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-
utca 2. szám, I. emelet.

Kifutó fiu

Jó fizetéssel
felvétetik a
Debreceni
Független Újság
kiadóhivatalában
Piac-u. 49.

Könyvkötő tanuló
és egy tanuló leány a
Hegedüs és Sándor r.-i.
könyvkötészetébe fizetés-
sel felvétetik. Piac-u. 49.

Tarka-
és fehér ruha varrást,
javítást, faldozást a
legjutányosabb árban vá-
llalom, házhoz is elme-
gyek. Homok-utca 4. sz.,
ajtó 3.

Mindenes
földművő jó bizonyítvá-
nyokkal kerestetik ápril-
is 1-re. — Cim a kiadó-
hivatalban.

Lapkihordó

asszony felvétetik
lapunk kiadó-
hivatalában,
PIAC-U. 49. SZ.

Elcsereplém
a főtérhez közel levő két
kisebb szobából álló la-
kásomat olyan két na-
gyobb szobából álló la-
kással (lehet egész ház
is), hol sertést és apró-
jószágot lehet tartani. —
Cimet kérem a kiadóban
beadni.

Leányok

felvétetnek
Piac-utca 49. sz.
II. udvar.

VEGYES.

Szalma-
és panamakalapok
tisztítását, javítását vá-
llalja Beliczay kalapos, —
Piac-utca 38., hátul az
udvarban.

Magyar gyors- és
vitrás tanítását el-
vállalom. Cim a kiadó-
hivatalban.

Fehérnemű,
gyermekruhát, harisnya-
fejelést jutányosan ké-
szítek. Filé munka ké-
szítését és tanítását vá-
llalom. Csapó-utca 35.
udvarban jobbra.

Könyvtárakat

és egyes műveket is
legmagasabb áron
vásárol :: :: ::

Aczél Henrik

modern antiquáriuma
Első Takarékpalota

Kívánatra házhoz me-
gyek megtekinteni.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT.

Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.